

LLIBRES

Treball de catalanitat

PER RAMON GUERRA

L'EDITORIAL catalana " Albor " prossegueix a París la seva tasca que marcarà una fita en el camp dels neguits espirituals del nostre poble en l'exili. Va començar a manifestar-se en l'any 1943 amb la publicació del seu primer llibre, " Tot l'Any " de Rafel Tasis, il·lustrat per Antoni Clavé, presentat amb tot luxe.

Ha sortit fa pocs dies l'antologia de poesies catalanes titulada " Paisatges " amb litografies de Martí Bas i un próleg de Joan Sacs. Les poesies, inspirades per les belleses naturals de la nostra terra, són de Joan Maragall, Ventura Gassol, Josep Carner, Josep Maria de Sagarra, J.-M. López Picó, Mossèn Costa i Llobera, Gabriel Alomar, Joaquim Folguera, Joan Alcover, Joan Pijoan, Guerau de Liost, Alexandre Plana, Alfons Maseres i Ambrosi Carrion.

Seguirà després " XIV Cançons Populars Catalanes " amb una introducció de Just Cabot i puntes seques de Joan Rebull. Aquest artista escultor havia començat a gravar unes planxes per a " El Comte Arnau " de Joan Maragall, però els hereus d'aquest gran poeta s'hi oposaren des de Barcelona tot i que el llibre ja estava mig imprès.

Editorial " Albor " té també en premsa " Dos Contes " (El Centaure Picador i el Capvespre d'un Faune) de Ramon Raventós amb gravats de Picasso, l'antic company d'aquest gran i malaguanyat contista, la memòria del qual vol perpetuar el creador del cubisme.

El pintor Emili Grau Sala fa més d'un any que treballa en l'execució de 40 litografies en colors pel llibre " Barcelona a vol d'infant ", de Ferran Canyameres, ja imprès, i Feliu Elias (Apa) ha il·lustrat amb dibuixos a la ploma els contes i novel·letes de J. Pous i Pagès que portaran per títol " Tota la saviesa d'aquest món ".

Ultra la novel·leta " Claror de Nit " amb reproduccions de litografies de Martí Bas, la mateixa editorial enllesteix la publicació del llibre " Ofrena a París " que consistirà en un aplec de treballs literaris i dibuixos de quasi tots els literats i artistes amb residència a França. El producte de la venda d'aquesta obra serà repartit entre els que hi col·laboraran. Entre altres hi figuraran els escriptors A. Rovira i Virgili, Nicolau d'Olwer, Joan Alavedra, Pau Casals, E. Granier Barrera, Humbert Torres, Ambrosi Carrion, Lluís Capdevila, Angel Ferran, Salvador Perarnau, Josep Fontbernat, Ramon i Baptista Xuriguera, Rafael Tasis, Rafael Moragas, Rafael Closas, Joan Sacs, Marius Aguilar, Melcior Font, Just Cabot, J. Quero Molares, J.-M. Lladó-Figueras, Fermí Palau Casellas, Puig Pujades, Eugeni Xammar, Joaquim Termes.

Publicarà també poesies de Pere Coromines, Alexandre Plana, Enric Lluelles i Alfons Maseres, morts en l'exili.

Entre els il·lustradors figuraran Marian Andreu, Feliu Elias (Apa), Pere Creixams, Joan Rebull, Pau Planas, Antoni Clavé, Grau Sala, Martí Bas, Miquel Almirall, Apelles Fenosa, Ramon Arquer, Josep Picó, els germans Vidal Molné i molts d'altres.

Totes aquestes edicions són realitzades sense regatejar-hi res. Si bé per exigències del moment llurs tiratges són limitats, per no dir " hors commerce ", editorial " Albor ", que ha comprat els drets de publicació de moltes altres obres, té el projecte d'efectuar noves edicions, algunes menys costoses, i de donar-li més difusió. Es proposa continuar a Barcelona, quan les circumstàncies ho permetin, l'edició d'aquells llibres que no li sigui possible de portar a cap a França.

Arts i Lletres

El Mestre Pau Casals

Hem tingut el goig de saludar el Mestre Pau Casals, en la seva breu estada a París, de retorn de Londres, i de pas cap a Suïssa.

PAU CASALS, el nom més alt que pot oferir avui al món Catalunya, honor del nostre exili, acaba de fer a Londres i en diverses ciutats angleses, una sèrie triomfal de concerts. Anglaterra ha vist sempre en Pau Casals el primer violoncellista del món, l'interpret més perfecte de l'època. Aquesta vegada, però, el fervor, el deliri-gosem a escriure amb què Anglaterra ha acollit el nostre Pau Casals, era un homenatge a l'artista, a l'home i al patriota.

Pau Casals-diguem-ho avui-merceixia aquest desgreuge. En els temps que precediren la guerra, la presència de Pau Casals davant d'alguns públics-no podien, no sabien perdonar-li, la posició presa i mantinguda coratjosament durant i després de la nostra guerra-provocà manifestacions preparades. Ell, però, les rebia impertorbable. I el seu violoncel feia oblidar-les de seguida sota l'ovació.

Ara, a Londres, corrues d'admiradors aclamaven i seguien el seu cotxe a la sortida dels Concerts. En un dels seus recitals, ha estat bisada-per primera vegada a Anglaterra-una obra de solista i orquestra. Les retransmissions radiofòniques ens han fet sentir l'ovació persistent, que no s'acabava. Els primers noms de la vida cultural i artística d'Anglaterra han desfilat pel seu hotel. Les Universitats angleses han volgut oferir-li les publicacions d'aquests últims anys. Directors de diaris han estat també a visitar-lo. Amb la mateixa fervorosa admiració amb què els crítics donaven compte dels seus concerts, han estat recollides i comentades les seves declaracions.

En una de les emissions de la B.B.C., dedicada a Espanya, després d'interpretar unes obres de Granados, d'Albéniz, una obra inèdita de Robert Gerhard sobre el tema de " Muntanyes del Canigó ", i " El Cant dels Ocells " Pau Casals saludà, en castellà, els radiooients d'Espanya i acabà adreçant-se, en català, als catalans de Catalunya. En dir " catalans "-ens diu-se'm va nuar la veu. Temia no poder continuar. I la sentíem l'emoció en la seva veu, que es feia gairebé imperceptible en afirmar la seva fe en Catalunya.

Tornant de Suïssa, i, abans de donar una nova sèrie de concerts a Anglaterra, Pau Casals ve a donar uns concerts a París el mes de novembre, El primer acompanyat per l'orquestra dels " Concerts Lamoureux ", amb la qual va debutar a París.

Mestre Pau Casals, els catalans de París us esperem. Sentir-vos ens acostarà encara a Catalunya, en un moment en què la sentim ja tan pròxima. Us esperem per a di-vos la nostra admiració, el nostre afecte, i tot l'orgull de saber-vos nostre. Sabem tot el que us devem i tot el que us deu Catalunya.

Festa d'homenatge a Mestre Fabra a Perpinyà

El dia dos de Setembre tingué lloc a Perpinyà l'homenatge fervent al nostre compatriota Mestre Pompeu Fabra, en ocasió de ser-li imposada, per l'Universitat de Tolosa, la investidura de *Doctor Honoris Causa*.

El Consell Directiu del « Casal de Catalunya » de Perpinyà organitzà diversos actes que proporcionaren un adequat relleu a l'homenatge: El seu president senyor Alavedra pronuncià un bell discurs glosant l'aportació incommensurable feta al renaixement de Catalunya per Mestre Pompeu Fabra, i significà l'agraïment i l'admiració que li serven tots els catalans.

Més tard, en la Sala dels Arxius, del Castellet, li fou feta la ofrena d'un album de signatures. Assistiren a l'acte destacades